

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Dva svetova.

Sovjetski diktator Stalin je nedavno označil Nemčijo in Japonsko kot ognjišče vseh nemirov v svetu. Hitler, vodja v rajhu, spet se zaklinja, da pozna Nemčija le enega sovražnika Evrope in ta je: boljševizem. Dejansko vidimo danes v svetu, da se narodi hočejo deliti v dva tabora: za in proti komunizmu, za in proti fašizmu. Evropa predvsem postaja prizorišče dvoboja obeh sil, ki se danes sovražita in zaklinjata smrt drug drugega. Tako vsaj kažejo površni človeški računi.

O Nemčiji in Rusiji se je nedavno izrazil priznan poznavatelj velikih življenjskih vprašanj takole: Nacionalistična Nemčija je na poti k boljševizmu in se mu z vsakim dnem približuje. Komunistična Rusija pa se bliža novemu ruskemu nacionalizmu. Če bi življenje obeh narodov vodila zgolj človeška pamet, se bi srečala obe državi sredi poti in začudenj zaznali, da se njuni nazori čudovito skladajo. V svojih najglobljih trenutkih pa se dosedanja voditelja ene in druge države zavedajo, da imajo v resnici opraviti z enim samim resničnim sovražnikom, katerega sila je v tem, da je nedosegljiv z orožjem in ognjem. Ta sovražnik fašizma in komunizma je: krščanstvo. Kdor ima oči, naj zre strupeno sovraštvo obeh proti krščanstvu, četudi ne razpolaga s kanoni in armadami, da bi ogrožalo državi!

Poglejmo v Nemčijo! Cilj vseh narodnih socialistov, manj in bolj zmernih, je narodna cerkev. To bi bila cerkev, ki bi se pokorila Hitlerjevi moči. Brezizglednost blodnega boja nemštva proti krščanstvu vodi v poganstvo. Ludendorff pridiguje boga Odina, ki bo Nemcem naklonil zmago nad svetom. Rosenberg, drugi bogoslovec Nemčije, pridiga peti evangelij, v katerem spreminja Kristusa v Wodana in nebeško kraljestvo v nemško Walhallo. Dva milijona Nemcev časti Hitlerja po božansko in mu pripisuje čudežne sile. Katoliški duhovniki so vprek osumljeni neprijateljstva napram režimu, katoliški listi so se morali skriti na boro desetino nekdanjega obsega, trenutno divja med državo in Cerkvijo borba za mladino, ki jo država tirja zase. Nič manj ostri niso nastopi režima proti protestantizmu, ki se obupno bori za zadnji kos svoje neodvisnosti od države.

Poglejmo v Rusijo! V vsej Rusiji živi trenutno samo še 16 katoliških duhovnikov, ki skrivaj darujejo sv. daritev. Okoli sto duhovnikov je v ječah, ostali so izgnani. Število zvestih katoličanov cenijo v Rusiji na 2 milijona. V Leningradu, kjer je bilo pred revolucijo 14 katoliških far in 20 katoliških cerkva, je trenutno odprta samo še cerkev sv. Katarine. Pravoslavna cerkev je razbita, duhovniki se nahajajo večinoma na Solovječkih otokih, kjer živijo v bedi in siromaštvu. Očividci poročajo o ganljivih prizorih, kako se katoliški in pravoslavni duhovniki medsebojno podpirajo in v temnih nočeh darujejo sv. daritev. — V nobeni ječi pa ne najdeš judovskega svečenika, četudi med ruskim narodom sovraštvo proti židovstvu z vsakim dnem narašča. „Udarite žide in rešite Rusijo“ je danes med ruskimi nekomunisti najpriljubljenejši rek.

Dve sliki še: Nedavno so v nekem nemškem kraju zaprli ondoto cerkev, ker se je duhovnik pregrešil v pridigi proti režimu. Množica ljudstva, ki je naslednjo nedeljo došla v cerkev, da prisostvuje sv. daritvi, je pokleknila pred božjim hramom in tam opravila svoje molitve. — Ob minulih božičnih praznikih je rusko ljudstvo obnein njih vasi v trumah hitelo h rusko-poljski meji, da je zamoglo vsaj iz daljave čuti zvonjenje božičnih zvonov.

Svet pričakuje dvoboja med fašizmom in komunizmom, a se nahaja sredi boja med krščanstvom in brezbožtvom. Kar se dogaja v velikem med

sovjeti in narodnimi socialisti, se vrši v malem v vsakem narodu. Mislimo samo na Španijo, na južno Ameriko, na silno brezbožno zvezo japonskih nacionalistov!

In ta boj proti krščanstvu ni od danes. Veliki nemški pesnik Goethe je že pred stoletjem zapisal besede: „Prava edina in najgloblja vsebina svetovne zgodovine in zgodovine narodov je boj vere in nevere.“ Cerkveni učitelj sv. Avguštin imenuje svetovno zgodovino boj dveh držav, države božje in zemeljske države. In pravi dalje: „Boji na svetu se vršijo med hudobnimi in dobrimi; ravnotako je boj med hudobnimi in dobrimi; toda med dobrimi in dobrimi ne more biti boja.“ Globokomno tolmači boj in gorje na svetu odločni vodja krščanske fronte v sedanji Nemčiji kardinal Faulhaber z besedami: „Na dnu vsega boja in gorja na zemlji je prvi greh, ki kakor orjaška kača zastruplja svetovno zgodovino in ovija vso zemeljsko oblo.“

Važni dogodki na evropskem odru.

Nov sunek Hitlerjeve Nemčije. Minula sobota je za Evropo važen, morda usoden dan. Hitler je v nemškem državnem zboru z odločno kretnjo izjavil, da odstopa Nemčija od locarnské pogodbe, sklenjene pred 10 leti med evropskimi velesilami in glaseče se na to, da bodo njene države-podpisnice reševale medsebojne spore potom razsodišča. Nemški kancler je korak utemeljeval, češ, da je Francija s prijateljskim paktom s sovjetsko Rusijo prva kršila sklenjeno pogodbo. Istočasno je Hitler naznanil, da razveljavlja Nemčija zadnjo svojo obveznost iz mirovne pogodbe, ki določuje, da nemške čete ne smejo zasesti Porenja. Nemška vojska je Porenje že zasedla. Kot protiuslugo je Hitler ponudil vsem državam-sosedom, naj sklenejo z Nemčijo nove nenapadalne pogodbe.

Odmev nemškega sunka v Evropi je vsekakor velik. Z njim stoji Evropa pred novim položajem, zavedajoč se, da je bila locarnska pogodba doslej eden glavnih stebrov evropskega miru. Z dobro ali slabo voljo mora sedaj vzeti na znanje, da hoče Nemčija svobodno utirati korake, potrebne za lastno uveljavljanje. Kdo jamči, da ne bodo sledili sedanjemu koraku Nemčije kmalu še drugi, morda za evropsko ravnotežje še usodnejši? S poostritvijo itak napetega položaja na našem kontinentu Nemčija Evropi in evropskemu miru gotovo ni napravila nikake usluge. Kaj, če bo morala nekoč plačati tudi račun?

Jugoslavija.

V narodni skupščini so minuli teden iz vrst vladne opozicije padli streli, namenjeni ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču in še drugim članom vlade. Atentat se je docela izjalovil. Dosegel je baš nasprotno od tega, kar je nameraval. Stališče vlade dr. Stojadinoviča in dr. Korošca se je v ljudstvu še bolj ojačilo.

Na skupščinski seji je predsednik vlade poročal o zunanji politiki Jugoslavije: Jugoslavija ostane zvesta svojim vzorom in zaveznikom. Utrjevala bo svoje prijateljstvo z Francijo in Anglijo, z državami Male antante in Balkanskega sporazuma. Želi mirne rešitve italijansko-abesinskega spora. Smatra, da je Društvo narodov za svetovni mir potrebno in se morajo spori in odločitve ravnati po njem.

Za predsednikom vlade je govoril notranji minister dr. Korošec. Povdaril je, da bo vlada na

„Ker v gospodarskem in družabnem življenju kristjani niso ustvarjali resnice in pravice, so se po skrivnih poteh božje Previdnosti tega dela lotile grešne zle sile. V tem je skrivnostni smisel vseh revolucij in bojov.“ Tako prof. Grivec v knjigi „Naša pota“.

Zdi se, da boljševizem in fašizem proti svojemu namenu gradita pota, po katerih bo svet spet izšel iz strašne sedanje zablode. Isti odpor, ki danes pod fašističnim in komunističnim praporom ruši stari svet liberalizma in kapitalizma in grozi v svoji sili zajeti vse narode, isti odpor bo nekoč pod krščanskim praporom zrušil tudi fašizem in komunizem. Kajti za vsem bojem stoji vendar človek s svojo težnjo po trajni in resnični svobodi. Kot je iz te svoje težnje zlomil stari svet kapitalistov, bo iz odpora proti zaslužjenju strl tudi novi svet, naj si bo ta fašistične ali komunistične barve. Po peklenskih mukah življenja brez Boga bo končno očiščen za življenje z Bogom.

Italija se čuti ojačena. Ni slučaj, da je isti dan, ko je rajhovski kancler podal svetu svoje izjave, Italija poročala na Zvezo narodov, da pristane na njena pogajanja v afrikanskem sporu. S tem pristankom je možnost nadaljne poostritve sankcij proti Italiji domala odstranjena. Ob normalnem razvoju smemo pričakovati kmalošnji zaključek abesinske vojne, seve na račun — Abesinije. Italijanske čete na bojiščih medtem prodirajo naprej. Nedavno so italijanska letala obiskala tudi že glavno mesto Addis Abebo.

Podonavje na dnevnem redu. Medtem je dospel na Dunaj čehoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža. Sprejeli so ga kot zaželenega gosta. Verjetno je, da bo novo evropsko ozračje pospešilo zblizanje najprej obeh po Nemčiji enako ogroženih sosed, Avstrije in Čehoslovaške, in doprineslo tudi k zblizanju Male zveze in držav rimskega pakta. To potrjuje tudi nedavna važna izjava dr. Stojadinoviča, ministrskega predsednika Jugoslavije o odnosih Jugoslavije do Avstrije in Ogrske: „Jugoslavija želi stvarno in lojalno sodelovanje z Avstrijo. To sodelovanje je koristno za obe državi. Jugoslavija ni in ne bo opustila nobene priložnosti in možnosti, da ojači z Avstrijo kulturne in gospodarske vezi. Tudi s sosednjo Ogrsko hoče Jugoslavija sodelovati in želi, da se odpravi dose-danje nezaupanje in nesporazumljenje.“

daljevala s svojim delom pomirjenja politične, verske in socialne strasti, da vrne narodu mir in medsebojno ljubezen. Z Hrvati hoče država najtesnejšega sožitja in bo skušala pridobiti njihovo zaupanje s popolno enakopravnostjo napram njim.

Medtem je bila izvršena tudi preosnova vlade. Iz nje so izstopili dosedanja vojni minister Živkovič, katerega nasleduje general Marič, justični minister Miskulin in minister za telesno vzgojo. V vlado je pritegnjen vodja kmečkega kluba, ki je doslej pripadal opoziciji.

Društvo narodov pred težko nalogo. Ta petek se sestane v Ženevi svet Zveze narodov. Njegova naloga bo, da zavzame stališče h koraku Nemčije. Dočim ostaja Anglija hladna in svari pred prenapetimi koraki, se izjavlja francoska vlada ostro proti Nemčiji. Francija in Belgija sta izvedli takoj nekatere varnostne odredbe. Zasedanje v petek bo dalekosežnih posledic za nadaljni razvoj.

K ureditvi Podonavja piše v „Dunajskih političnih listih“ dunajski podžupan dr. Winter med drugim tole: Avstrijski Nemci, ki so imeli duševno vodstvo stare monarhije v rokah, so po svojih voditeljih krivi, da Avstrija ni rešila vprašanja svojih narodov in da je na tem v svetovni vojni izkravela. To bridko resnico moramo docela razumeti in ji slediti do konca do zadnjih posledic. Da so bili nemški aristokrati, akademiki, duhovniki, častniki, uradniki pod pritiskom Nemčije, jih nikakor ne oprošča. Ta pritisk se nadaljuje v stopnjujoči meri do zadnjega trenutka. Najbolj zgovorni dokaz za to je groteskni nemški kurz, ki se je skušal uveljaviti v državnem vodstvu in celo v c. k. vojski, ko so že padale prve sence zahajajoče monarhije.

Narodne manjšine na Ogrskem. O priliki ustoličenja novega nadžupana v ogrskem komitatu Baranji, kjer živijo tudi Nemci, se je notranji ogrski minister dotaknil tudi obravnavanja manjšinskega vprašanja. Izjavil je, da so za to mero-dajne manjšinske vladne odredbe, ki dovoljujejo manjšinam prosto uporabo maternega jezika tudi v šolah in omogočajo tudi vsako kulturno udeleževanje manjšine. „Napačno pot hodi, kdor ovira nemške manjšine v njihovem razvoju“, je minister nadaljeval, „kajti nemško govoreči Ogrji so bili vedno naši bratje, so vedno čutili z nami in imajo pravico, da se poslužujejo svoje matere govorice.“

K vprašanju Slovencev na Koroškem piše nedeljski „Kärntner Tagblatt“ v razmotrivanju o kanclerjevem posetu med drugim tole: Četudi je bilo kanclerjevo potovanje zgolj informativno, vendar dokazuje dobro voljo državnega vodstva za uresničitev pravičnih zahtev koroške manjšine... O manjšinskem vprašanju na Koroškem se je govorilo sicer tudi že prej, mislimo samo na delovanje slovenskih poslancev Koroške Einspielerja, Grafenauerja in drugih. A iz liberalnega duha bivše dobe ni bilo mogoče najti rešitve. Sploh se ni smatralo za potrebno, da se to vprašanje načne. Trdimo, da ta liberalna politika nikakor ni bila modra. Morda bi bilo manjšinsko vprašanje na Koroškem že davno rešeno, če bi nemško-nacionalci vodili pametno nacionalno-nemško politiko iz avstrijskega duha brez priveske pruske zaletelosti. To bi bilo v korist ne samo nam na Koroškem, marveč stotisočim pripadnikom nemških manjšin v Srednji Evropi. S posetom Koroške je kancler Schuschnigg narodno manjšino priznal in ji zagotovil upoštevanje...

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(72. nadaljevanje.)

„Ne jaz, dete, Trata te je...“

Komaj je upal izgovoriti, včasih je le mislil, da je ves začetek nesreče v Trati. Ob trpljenju hčerkinem se je postaral in je postajal slaboten in neodločen.

Večkrat ni šel Peter po ves teden spat domov, ne v sobo in ne v listnjak, kjer je prespal že marsikatero noč: ker preblizu sebe je čutil smrt doma na Trati in ni mogel spati vso noč, dasi so bile misli utrujene in zmedene od pijače, in je bilo telo oslabiljeno in počitka potrebno.

A včasih ga je zvabil dom z neodoljivo silo v se. Ob dneh treznosti je bilo to. In tedaj je stopal s tihimi, opreznimi koraki, s svečanim razpoloženjem v srcu po sobah in hodnikih.

Kakor Vendelin nekoč, ob dneh, ko je bil svečan praznik v nemirni, obupni njegovi duši, je klical ob teh dneh Peter iz večnosti preteklost in iz preteklosti spomine. In glej, malo je bilo lepih, a mnogo grenkih in očitajočih, ki so mu obtežili misel in srce s težkim bremenom. Zakaj veliko krivde je bilo na njih. Mnogo greha je bilo v delih, ki so vstajala iz prošlosti, od mladostne ne-hvaležnosti do ljubeče, le dobro mu hoteče mahe do brezvestnega umora Jerice.

In kazen za greh je smrt, o Peter!

„Saj je morala umreti Trata ob takšnem sinu in takšnem gospodarju...“

Kancler v Podjuni.

Drugi dan svojega bivanja na Koroškem je kancler dr. Schuschnigg namenil posetu Podjune in Labudske doline. V spremstvu dež. glavarja, članov deželne vlade in še drugih gospodov se je najprvo ustavil v središču Podjune, v Velikovcu, kjer ga je navdušeno pozdravila množica meščanov in okolišanih. Sprejemal je razna odposlanstva in med drugimi sprejel tudi Slovence pod vodstvom g. Jurija Čarfa in Tomaža Kunčiča. V prijaznem razgovoru je voditelj države kazal zanimanje za položaj Slovencev v velikovski okolici. Za Heimatbund je v Velikovcu govoril vovrbski župan Kordesch. Kanclerju je predal spomenico k manjšinskemu vprašanju, ki pravi med drugim takole: Če se manjšinsko vprašanje omeji na kroge okoli Slovenske prosvetne zveze, če bo varovana pravica odločevanja starišev, tedaj je rešitev manjšinskega vprašanja mogoča in se bo tudi našla. Če se pa bo rešitev manjšinskega vprašanja tikala tudi krogov izven Slovenske prosvetne zveze in ne bo upoštevala volje starišev, potem je taka rešitev naperjena proti nam in bo — to povemo odkrito — težko izvedljiva. Kajti v našem taboru je bila Avstrija leta 1920, bila je v našem taboru leta 1934 in bo ostala pri nas tudi v bodoče. — Na to neprikrito grožnjo je kancler po nepotrjenih vesteh odposlancu hladno izjavil: S tolikim povdarkom Vam tega ne bi bilo treba govoriti!

V Dobrli vesi! V osrčju Podjune je kanclerja pričakovala ogromna množica predvsem kmečkega ljudstva. Ob prihodu ga je viharo pozdravljala v slovenskem in nemškem jeziku. Nenadoma pa je obdal občinsko hišo, v kateri naj bi bil kancler sprejemal odposlanstva, med drugimi tudi Slovence, kordon doblaveškega Heimatschutza in zabranil odposlanstvom dostop. Množice se je zbog nasilja polastilo silno vznemirjenje, medtem pa je kancler odšel med šolsko mladino in po kratkem razgovoru z njo s svojim spremstvom odrinil v Železno Kaplo.

Na poti v Pliberk! Iz Železne Kaple je vodila vožnja preko Dobrle vesi proti Pliberku. Povsod so domačini oduševljeni vzklikali visokemu gostu z „Živijo kancler!“ klici. Posebno veliko število domačinov ga je pričakovalo v Štebnu in Šmihelu. Tod je kancler nepričakovano dal ustaviti, stopil iz voza in se podal med ljudi. Medtem ko je gasilska godba igrala zvezno himno in je mladina glasno pozdravljala z „Živijo!“, je stopil pred vodjo naše države g. Vinko Pečnik ter mu izročil pozdrave in želje Slovencev. Posebno so kanclerju k srcu prirastli šmihelski malčki, katere je celo obdaril s šilingi. Po trditvi z njim se vozečih je bil pozdrav in sprejem v Šmihelu med najprisrčnejšimi in najlepšimi.

In umrla je, resnično... A kazen za greh je smrt: še njega pokoplje dom pod svojimi razvalinami, ko se zruši povsem v prah. Pravično je tako! Kaj hoče še na svetu, ko je zapadel že davno smrti — ker kazen za greh je smrt!

„Vem, umrem, ko jo prodajo, moram umreti! Bodi torej!“

Sedel je kam v kot, na polpolomljen stol ali na stopnice s hodnika v vežo, umazane in preperele. Zakril je glavo z rokami in je zaihtel obupno, mučen in razjedan od žgočega, prepozne kesa nad obilnimi grehi in nad izgubljenim življenjem.

„O mati, ko bi živela ti in bi me vodila s svojo ljubeznijo v življenje...“

Kamen, ki je padal in se je pogrezal, a ni poznal čudežne moči, ki bi ga dvignila in bi ga rešila: ljubezni.

„Mrtva je Trata! A še mrtvi ne dajo miru: prodajo jo,“ je pisal Ivan.

A brez velikega nemira, skoro z radostjo sta sprejela Vendelin in Nande to novico. Brez strahu sta zrla naproti velikemu dnevu.

Vendelin je upal, odkar je vstal sam, neprehoma na vstajenje Tratinu. A ne samo upal je, odločno in resno je delal za domačijo. Ker zdaj je umeval veliko skrivnost: rešitev sveta je v delu, v delu rešitev posameznikov, edino v delu in v trudu rešitev umirajočih in umrlih naših domov. In tako je vzljubil delo.

„Od začetka“ — je pisal o njem župniku odvetnik Cvetko — „ga je prišlo pač še včasih, in bal sem se nekaterekrat, da zabrede nazaj v prejšnje življenje. A opustil je pitje in postopanje nena-doma spet, kakor bi se zbal nečesar ali bi se domislil neke čudežne skrivnosti...“

V Pliberku! Sprejem visokega gosta se je vršil v telovadni dvorani, kjer je bila zbrana številna množica domačinov. Vstopivšega so najprej pozdravili nemški in nato slovenski povci, nakar je dr. Schuschnigg imel na zbrane kratek nagovor, v katerem je pozival k slogi in edinosti. S slovensko deputacijo, ki sta jo vodila okrajni kmečki vodja g. Marko Plešivčnik v imenu slovenskih kmetov in g. Potočnik Lovro za pliberško prosvetno okrožje, je kancler ostal v daljšem razgovoru in obljubil po možnosti ustreči izraženim željam Slovencev. Nato ga je pot vodila v Labudsko dolino, odkoder se je zvečer vrnil v Celovec in nato na Dunaj.

Tudi Slovenci v Podjuni so torej ob kanclerjevem posetu dokazali svojo dobro disciplino in zavešt. Njim se je zahvaliti, da ni prišlo do ostrin ob trenutkih, ko je postajalo nasilje doblavaškega mogotca že neznosno. Ta slovenska razsodnost je rešila čast lepe doline pod sv. Hemom — v sramoto izzivačem in nasilnikom. Ne dvomimo, da so tudi v lepe besede zakrite grožnje župana iz Vovbr in nič manj ostri nastop župana v Dobrli vesi ostavile kanclerju utis, odgovarjajoč kakovosti nastopov.

DOMAČE NOVICE

Kanclerjevo naročilo.

Pred očmi nam je slika Pliberka za kanclerjevega poseta. V telovadnici pliberške šole je bilo zbranih do štiristo oseb, kmetov in delavcev in meščanov, mladine in starin. Slovenski pevci so odpeli svojo pozdravno pesem, mehka njena melodija je legla nad dvorano. Nato je povzel besedo kancler in govoril o domovini, ki naj bi bila prijeten dom svojim prebivalcem. H koncu dobrohotnega nagovora je pozval navzoče, naj njemu na ljubo zapojejo himno koroške dežele. Trenutek, v nikakem skladu z istodnevni protislovenskim nasiljem doblaveških mogotcev, očet iz napestosti dveh svetov: liberalno-nacionalnega in krščansko-narodnega! Trenutek, vreden kanclerjevega prihoda, ker je bila v njem slika tudi naše bodočnosti.

Kaj nam je bila in nam je domovina? Naša zemlja, razprostrta pred nami v vsej svoji lepoti! Zgodovina, pestra v vsej večdesetstoletni zgodovini naših prednikov! Mati naša, veličastna v svoji slavi, vzvišena v svoji žalosti, trpka v svoji sramoti. Domovina nam je, kar je žena možu. Narod podpira v njegovi borbi, plemeniti njegove sile, lepša njegov obraz s svojo milino in toplino, ohranja sad njegovega truda. Zemlja je in pesem, govorica in noša, šega in pregovor. Lepa je in

In resnično, velika je bila ta skrivnost: spoznanje svetosti dela. In še večja je bila skrivnost ljubezni, ljubezni do doma, do rajne mamke, do sester, ljubljenih sedaj tem bolj, ker jim je ostajal dolgo dolžan ljubezen, ljubezni do očeta starca, ki mu je sicer posojeval, ljubezni celo do Petra, dasi je čutil, da temu ni mogoče pomagati: „Ne umeva ljubezni in zato umre in se pogubi...“

Tako je živel samo delu, iz ljubezni; ljubezen in trud pa rodita upanje.

„Rešimo jo, moramo jo rešiti!“ — je pisal župniku, Ivanu in Vilmi, poročeni Dolinarju kmalu, kar se je preselil oče v dom onkraj ceste, Lojzetu in Florijanu. — „Nande je pripravil že lepo vsoto, nekaj nam da morda vaša posojilnica, ostalo dobimo tukaj v mestu. Poskrbel sem in mi je zagotovljeno. Tako jo rešimo, našo mater! Jaz je ne nameravam prevzeti, Nandetova in Tinkina bo! Je že vse dogovorjeno med nami. Tako ostane nam in pod spretno roko in odločno voljo Nandetovo oživi nanovo...“

„Mrtva je Trata?“ — je vprašal začudeno Nande. Ker v letih, kar je ni videl in kar je bil daleč od nje, je zrastle njena podoba pred njegovo dušo le veličastnejša in krasnejša. — „Čuj, Ivan, kaj ti pravim: Trata je kraljčina, princesinja, ki so jo zazibale zle sile v težko, smrti slično spanje... A zdramimo jo, zbudimo jo! In začudiš se, in začudi se svet, ko vstane, revna, ponižana kraljčina, lepega dne v novi, prelestni krasoti, lepša in čudovitejša, nego je bila za najinih mladih let...“

Poslal je denar, kakor sta se dogovorila z Vendelinom, in se je napotil obenem iz Amerike v domovino.

(Konec sledi.)

vesela, mehka in dobra, pojoča in učeča, pestra in slikovita, modra, šegava in svareča. Najlepša pa je v ljubezni, čisti krščanski ljubezni, ko veže kmeta z zemljo, delavca z delom, očeta z otrokom, soseda s sosedom, dolino z dolino, stanove v družino naroda; ko hoče v ljubezni povezati še dva svoja naroda pod eno streho.

To je in ostane domovina nam Slovencem. Ne moti nas, če so že desetletja sile na delu, da nas razdružijo od domovine. Nedavno še je bilo, da so nam odrekli pravico do te naše zemlje in jo prodajali tujcem. Pred kratkim spet so šla navodila znane „domovinske“, organizacije v naše kraje, ki vzpodbujajo k ustanavljanju „domovinskih krogov“, kjer se naj gojijo nemški narodni plesi, pesmi in igre. Najbolj je postala vsa drznost očitna, ob zahtevi, naj se tudi bogoslužje odslej ne vrši več v domači tisočletni govorici, marveč v nemščini. Vse to ne more nikakor biti domovinsko delo, marveč je in ostane izdaja nad domovino.

In kaj je še izdaja domovine? Če bi kdo hotel preprečiti, da se brata po govorici kedaj znajdeti tudi v skupnem duhu. Če se hoče kdorkoli poslužiti trenutnega razpoloženja med nezavednimi rojaki in ustvariti razdor v naših družinah in vaseh.

Čuvali bomo domovino po kanclerjevem naročilu in se odločno upirali temnim poizkusom zopetnega njenega razdvajanja. Celili bomo rano nezavednosti na našem narodnem telesu in sodelovali na tem, da se naselita sloga in vzajemnost tudi med narodoma v naši domovini. kj.

Dobrla ves. Celo knjigo bi napisali, če bi hoteli opisati vse male in večje dogodke okoli kanclerjevega poseta. Najprej to: kancler se je s svojo priljudnostjo in ljubeznivostjo našemu ljudstvu v Podjuni splošno priljubil. „Nekaj srca pa le ima za nas,“ modrujejo sedaj korenine po naših vaseh. Enoglasna pa je tudi sodba o doblaveških mogotcih. Naj naštejemo samo dve njihovi vrlini izza minulih dni: gospo dr. Sienčnikovo je nahljil ženeški Hey prav pobalinsko, naj gre s svojim slovenskim pozdravom kanclerju rajši v Jugoslavijo. G. Martina Wastla iz Lovank pa je nek nauhujskan fant dejansko napadel. Za nameček še malo prigodico: Kancler je med šolarji nagovoril tudi malega fantička z vprašanjem, koliko je ena in ena. Strmečih oči mali ni našel odgovora tudi ne na ponovno vprašanje kanclerjevo. Začuden se visoki gost obrne do navzoče učiteljice, kako je tako neznanje mogoče. Odgovor je bil lakoničen: „Der Kleine ist ein Tocker!“

Šteben v Podjuni. Z velikanskim zanimanjem smo pričakovali minuli teden kanclerjev prihod. Saj razumete: kanclerji se ne vozijo vsak dan skozi Šteben. Napovedano uro nas je bilo ob cesti zbranih že okoli dvesto do tristo starih in mladih, željno zroč, kedaj privozi avto z dragim gostom. Glej! Res privozi v smeri od Dobrle vesi avto, pa bil je nekam stare zunanosti in koj smo uganili, da ne more biti pravi. Par ženkic pa se menda iz navdušenja nad kanclerjevim prihodom nenadoma oglasi z glasnim klicem: „Živijo, kancler!“ Kot odgovor se čuje iz avta psotka: „Holts Maul, Babi!“ Sedaj menda uganete, kdo sta bila gosta v vozu: doblaveški g. Taurer in g. Hey z Ženeka.

Bilčovs—Kajzaze. (Naš pust.) Peželna v Kajzazah menda pozna že ves Rož. Izurjen kovač je in vedno je na tem, da si sezida kovačijo. Po svoji učni dobi si je prištedil toliko denarja, da si je kupil kmetijo. Imel je veliko veselje z gospodarstvom, še večje pa s kovaško obrtjo. Vedno spet je mislil na svojo fužino, a nikdar ni prišel do tega, da bi jo postavil. Leto za letom mu je ostala njegova želja neizpolnjena. A glej! Na pustni torek so mu pustni frakarji kar na hitro postavili fužino. A ne vemo, če mu je s tem bilo res ustrezno.

Marija na Zili. (Nezgoda.) Gostilničar v Hraščah Valentinič je v torek 3. marca na cirkularni žagi rezal drva. Poleg njega je stal voz, ki je odvažal žagana drva. Ko je bil domala napolnjen, zdrči drva v vrtečo se žago, ki jo vrže s toliko silo v poleg stoječega gostilničarja, da mu prebije obe čeljusti in izbije 13 zobov. Drva je priletela v nesrečnega moža s toliko močjo, da so kosi zobovja obtičali v njej. Ustnice mu je dobesedno raztrgalo. Nesrečnega moža so prepeljali v sanatorij.

Krčanje. (To in ono.) V pustu smo se še precej ženili. Kot zadnja smo zvezali Vita Verhovnika in Katico Glabovnjakovo. Ženitnina se je vršila še po starem običaju, po katerem se svatovska družba medsebojno nagovarja s pesmimi. Mlademu

paru obilo sreče! — In kaj je najnovejše pri nas? Letošnjo zimo so v naših domovih pridno brneli kolovratni. Popravili smo jih in naša dekleta in matere pridno predejo volno za domača oblačila. Morda boste tudi vi v dolini kmalu za nami?!

Dunaj. (Dr. Karl Pečnik †.) V soboto 7. marca je preminul po kratki bolezni dr. Karl Pečnik. Rajni je iz Lipeveje družine v Lešah pri Št. Jakobu v Rožu in je našim čitateljem znan po svojih prispevkih, ki jih je podpisoval kot „Lipejev dohtar“. Bil je odličen rodoljub, vsikdar ponosen na to, da je slovenske matere sin. Velik kos zemlje je videl, dalje časa je bival tudi v Egiptu, kjer je našel zdravja proti zavratni morilki jetiki in se nato specializiral kot zdravnik za pljučno bolne. Pozneje je kupil zdravilišče na gori Janini pri Rogaški Slatini in ga vodil sam s svojo poštvalno soprogo. Pred leti se je preselil na Dunaj in tam izvrševal zdravniško prakso do smrti svoje drage soproge. Kot malokateri je rajni dr. Pečnik poznal težko pot slovenskega študenta in v misli nanj je sestavil svojo oporoko. Njegovo truplo so prepeljali v Gradec, kjer se je vršil pogreb v sredo 11. t. m. Pogreba so se udeležili tudi zastopniki koroških Slovencev. Naj bo dragemu našemu prijatelju večni pokoj!

Gorenče. Na kvaterni četrtek 5. marca smo pri podružnici sv. Radegunde pokopali Tomaža Kužnika, pd. Kavšlarja. Rajni je bil vedno zvest naročnik „Kor. Slovenca“, zato je prav, da mu posvetimo par besedi. Rajni Kavšlarjev oče so bili pred 80 leti rojeni v žvabeški župniji. Leta 1881 so se priženili v Št. Radegundo. Ko je žena umrla, so se poročili s sestro prve žene. Rajnega očeta je odlikovala globoka vernost, iskrena pobožnost in neomajena značajnost. V veselih in žalostnih časih so ostali zvest sin Cerkve in svojega naroda. Dolgo let so bili cerkveni ključar. V ruškem občinskem odboru so zastopali našo narodno stvar in koristi občanov. Niso sovražili nikogar, strahu pred nasprotniki niso poznali. Kakor dob so bili, ki stoji trdno kljub vsem viharjem. Zadnje mesece jim je opešal vid, spomin pa je ostal do zadnjega svež. Rajni oče so veliko brali in vedeli tudi nekaj povedati. Sosedje so jih radi klicali kot zdravnika za bolno živino, celo v slučajih, ko živinozdravnik ni več znal pomagati. Smrt jih je našla dobro pripravljene. Naj jim sveti večna luč!

Drobiž. „Freie Stimmen“ poročajo v posebnem dopisu iz Šmihela, da je bilo ob kanclerjevem posetu navzoče tudi „domovinizvesto“ ljudstvo, njihova gasilska društva pa so občinski moške speljali na led. — Minulo soboto je bilo dve leti, odkar je FML. Hülgerth dež. glavar Koroške. S svojim pravičnim postopanjem si je pridobil v tem kratkem času zaupanje vsega ljudstva. — Minulo nedeljo sta se združili nemški zadružni zvezi Koroške. — Dež. glavar je odredil pocenitev krušne cene za 4 odstotke. — Koroški dež. blagajni je socialni minister vrnil samoupravo. Na čelu blagajne stoji g. S. Leer. Za njo dobijo samoupravo tudi ostali socialni zavodi. — Vlomilca s Klopinskega jezera, Franca Pfeiferja, je celovsko sodišče obsodilo na 10 let težke ječe. Na vesti ima mož 43 vlovov, pri katerih je odnesel denarja in dragocenosti v skupni vrednosti 14.600 S. — V Celovcu je umrl imejitelj prodajalne z barvami F. Schelander. Rodom je bil iz Podgore pri Borovljah. — Na Brnci so pokopali Filomeno Napokoj. Ob grobu so ji zapeli pevci, poslovilne besede je govoril č. župnik Verhnjak.

NAŠA PROSVETA

Sonce-simbol.

Pismo dekletom.

Sonca sem si zaželela in šla sem, da bi ga našla. Včeraj še je pošiljalo na zemljo svoje zlatorumene žarke, danes pa se še ni prikazalo. Šla sem po poti navzgor. Okoli mene je blestel sneg. Tu in tam pa se je že videla rujava zemlja. Drobne glavice prvih rož so pričale, da je tod že sijalo sonce ter jih izvabilo iz trde zemlje. A sedaj jih je spet zapustilo in žalostno so nagnile nežne glavice k mrzli zemlji. Pot me je vodila naprej. Dospela sem na vrh malega grička in se zagledala tja daleč v bele gore. Nizke in žalostne so se mi zdele, ker tudi one niso mogle blesteti v svetlem soncu.

Hlad je legal na zemljo. Mirno so ležali travniki in polja. Le sem in tja mi je veter prinesel na uho šumenje bližnjega potoka. A sonca ni bilo. Za gorami je utočila motna luč. Bele megle so vstajale v dolini in se pomikale vedno višje. V bližnji va-

sici se je posvetila prva luč. Nato je zažarela še druga in tretja. Tri lučke so gorele. Niso nadomestile sonca, nikakor ne. In vendar so govorile o njem, ki daje luč in toploto, ki sije in se skriva za gostimi oblaki, da prihodnji dan s tem lepšim in jasnejšim žarom osreči vse, kar si ga želi in hrepeni po njem.

Tri lučke — vera, upanje, in ljubezen. Prva lučka je govorila o veri: če temni oblaki še tako dolgo zakrivajo ono veliko luč na nebu, enkrat vedar se umaknejo in sončna svetloba se razlije na zemljo. Tega čudeža ne more pospešiti nikdo, nihče se mu tudi ne more ustaviti. Vedno hodi sonce isto pot in isto sonce, ki je zvečer zatonoilo za gore, bo jutraj spet zasijalo. Druga lučka pripoveduje o upanju: sonce ne sije tedaj, kadar si ga človek želi. Svojo pot hodi, ki mu je predpisana po večni postavi. Ta pot je edino prava; samo človek je čestokrat ne pozna. In ne more razumeti, zakaj v njegov življenski mrak tako dolgo ne posveti žarek svetlega sonca. Saj pride sonce, po vsakem neurju pride, po vsakem dežju in po vsaki toči. Tretja lučka: ljubezen. Sonce sije na vse, na mlado in staro, na dobro in slabo. Sonce ljubi vse!

Sonce — simbol! V naših dušah je mraz, v naših srcih je noč. Tri lučke prižgimo! Učimo se verovati, upati in ljubiti!

Dve, tri misli za dekleta in žene. Možu je pridržano ustvarjanje. V gospodarstvu in prosveti, v veri in vsem družabnem življenju zapoveduje in vodi mož. In žena, dekle? Pomočnica naj je možu ne samo v družini, marveč tudi v večjem, narodnem življenju. Najsilnejša je žena v tihi molitvi in trpljenju. Vse preveč se možki svet pri svojem delu in stremljenju zanaša nase in prerad pozablja, da je zaman ves njegov trud, če ga vrši brez blagoslova od zgoraj. Ta nedostatek lahko popravi žena in dekle s tiho prošnjo za očeta v družini, voditelja v fari, predsednika v društvu, za narodnega delavca. — Kot v vsem življenju, ima žena in dekle tudi v prosveti posebno nalogo. Nerada se meri v tekmi, bolj cagava je na odru, šumeče prireditve je ne zgrabijo. Tiho in skrivno hoče vršiti dekle tudi prosvetno delo. Mali dekliški krožki s petjem in govori, prirojimi dekliškemu svetu, skrita rast ob lepi knjigi, notranja rast iz dekliške stanovske organizacije — to je veliko njihovega sveta. Dekletu in ženi je pridržano podrobno delo v prosveti. Širjenje dobrega tiska, briga za male in najmanjše, prosveta po družinah, to in še mnogo več so področja deklet-prosvetašinj. — Ali ni že čas, da pridejo naše žene in dekleta tako do svoje besede?

Št. IIj—Loga ves. V nedeljo 15. t. m. priredi naše izobr. društvo v Lederhasovi dvorani v Št. Ilju Finžgarjevo igro „Razvalina življenja“. Igra je slika podeželskega življenja. Med odmori sodelujejo pevci. Vstopnina znižana, začetek ob pol 3. uri pop. Vabljeni!

Podravlje. O predpust, ti čas presneti, da bi več ne prišel v drugo. Kakor nekoč naš veliki pesnik France Prešeren, tako je tudi marsikdo vzkliknil tu v Podravljah in v okolici, ko pustnih prireditev ter raznih balov in venčkov ni hotelo biti konec. Poroke pa, dasi ni majhna naša skočidolska fara, ni bilo nobene. Da bi ljudstvo čisto ne pozabilo na te lepe in važne dneve v človeškem življenju, zato so fantje in dekleta v okvirju društva „Sloga“ na pustno nedeljo igrali pred nabito polno dvorano zadovoljnega ter hvaležnega občinstva veselo kmečko igro: Dve nevesti. In tako je prišel vsak na svoj račun; vsak po svoje se je bil zabaval. Pa so rekli oni, ki mislijo pošteno ter govorijo odkrito in ki so bili dobre volje: Nobena plesna prireditev ne more nadomestiti lepe in dobro igrane igre. Pa so bili veseli te besede naši tamburaši in hvaležni so je bili igralci, kateri so celo obljubili, da se bodo do Velike noči naučili zopet eno igro. Vi pa vsi, ki ste bili dobre volje in ki čutite z nami, bodite zdravi do takrat in na svidenje.

Društveni sestanki in prireditve. V nedeljo dne 15. t. m. priredi izobr. društvo v Šmihelu ob 9. uri dop. mesečni setanek s petjem, tamburanjem in govorom. — Istega dne popoldne ob 3. uri je sestanek društvenikov pri Brezniku v Pliberku. Na sporedu petje, deklamacije in govor. — V nedeljo 15. marca ob pol 3. uri se vrši večji mesečni sestanek „Kočne“ v Svečah. Na sporedu poleg petja in deklamacij še predavanje s slikami o naši Koroški. — V četrtek 19. t. m. — na praznik sv. Jožefa — priredi izobr. društvo v Vogri ob 3. uri pop. pri Škofu lepo igro „Gobavi vitez“ in vabi nanjo vse prijatelje.

GOSPODARSKI VESTNIK

Domači vrt.

Ne mislimo pri tem na sadni vrt, katerega najdeš pri vsaki še tako majhni kmetiji. Hočemo kratko govoriti o zelenjadnem vrtu. Pravijo, da je ta važen samo za meščana ali delavca, kmet se z njim nima časa pečati. Vendar spada domači vrt ravno tako h kmetiji, kot njive, travniki, sadovnjak ali gozd. Naj ima gospodar še toliko polja in travnikov, sadnega drevja in gozdov, on rabi tudi zelenjadni vrt, če se hoče poslužiti vse koristi svoje zemlje.

Vsako gospodinjstvo rabi zelenjad. Njive so navadno preveč oddaljene od hiše in je neprilичno hoditi iskat zelenjad na njivo. V vrtu imamo v svežem stanju pri roki, kar potrebujemo. Nespačetno bi bilo, če bi morala gospodinja po solato, peteršilj, čebulo ali kako dišavno zelišče na njivo. Vse to in še mnogo drugega zraste lahko v vrtu, ki je poleg hiše. Tudi kakovost pridelkov je na vrtu boljša nego na njivah. Vrt je razmeroma majhen prostor in ga zato navadno bolj gnojimo in obdelujemo. Ob suši ga lahko zalivamo, ob moči odvajamo vodo. Na dobrem vrtu imamo od spomladi do pozne jeseni vse pri roki, kar potrebujemo v kuhinji od zelenjavnih in dišavnih rastlin. So kmetije, katerih največji ponos je dobro obdelan, razmeroma obsežen vrt, ki daje ob vsakem času zelenjave za družinsko mizo, nudi priboliške mali in večji živini v domačem hlevu in povrh še često piče za mali drobiž na dvorišču. Škoda je, da se korist z vrta ne da dobro izračunati v številkah, ker bi se ob njih začudeno zazrle in spogledale vse naše gospodinj, ki doslej niso polagale važnosti na ta košček domače zemlje.

Lepo urejen vrt kaže, da vesta gospodar in gospodinja dobro ceniti dar, ki ga imata v zemlji. Koder pa vidiš zanemarjene in opuščene vrtove, veš, da so živa priča propadajoče kmetije. Prebivalce takih kmetij bi morali peljati na kraško zemljo ali kam na Kitajsko, da bi videli, kako drugod vedo spoštovati svoj kos zemlje. Da bi videli na kraških tleh neznatne kose zemlje, obdane z visokim zidovjem in skrbno obdelane od pridnih človeških rok! Ali da bi mogli kedaj gledati skromne kitajske družine, ki so svoje male koščke zemlje pretvorile v same vrtove in iz njih črpajo živež za mnogoštevilni drobiž! Ali da bi poznali hrepenenje mestnih gospodinj po malem kosu lastne zemlje, ki bi dajala pridelek lastne pridnosti in marljivosti!

Vrt ima praktičen, pa tudi še drug važen pomen. Na vrtu raste poleg mnogovrstne zelenjadi tudi okrasno rastlinje. Nekoč je vsepovsod veljalo pravilo: nobena kmetija brez cvetja, noben, če-tudi še tako skromen domček brez rož! Naj je bil vrt še tako majhen in skromen, brez cvetja ni bil nikoli. Redek je človek, ki bi ne maral cvetja, mnogo jih je pa, ki ga ljubijo kot kako pesem ali ubrano godbo. Je tudi umljivo. Vsi smo otroci narave in čudno bi bilo, če ne bi imeli srca za naravne bisere.

Največji kras vsake kmetije je oskrbovan vrt. Dokaz je, da na njegovi kmetiji ne živijo čemerni in zagrenjeni, marveč dobri in za lepoto oduševljeni ljudje. Koder pa ob stenah rastejo kropive in še drugi pleveli, tam mimo pospešimo korake. Zima je in zato prilika, da se misli na vprašanje vrta. Kjer vrt že imamo, naredimo načrt za boljšo obdelavo. Kjer ga pa še ni, tam ga pripravimo. H.

Sajenje okopavin. Okopavine (krompir, turščica, pesa i. dr.) sadijo po naših krajih ponekod „na široko“ v neenakomerni razdalji. Tako sajenje ni pravilno. Važno je, da pripada vsaki rastlini enako velik prostor, da se rastlina lahko enakomerno razvija. Na ta način se vsa zemlja enakomerno izkorišča. Taka saditev nadalje omogoča lahko in uspešno okopavanje in spravljanje. Vse gre lažje in cenejše izpod rok. To je danes velikega pomena, ker nam je povsod gledati, da se stroški pridelovanja znižajo. Veliko bolj uspešno delo je po takih njivah, kjer stoje okopavine v pravilnih vrstah in v enakomerni razdalji.

Naprava cepilnega mazila. Ceneno cepilno mazilo za vse načine cepljenja napravite takole; Naberite čiste smrekove smole in jo raztopite na žerjavici. Nato raztopljeno smolo nekoliko ohladite. Ko je smola toliko ohlajena, da špirit ne

šumi več, če ga kanemo vanjo, ji primešajte močnega čistega špirta in sicer na kg smole osminko litra, potem še dve žlici lanenega olja. To zmes zmešajte in postavite na hladno do drugega dne. Če je mazilo drugi dan pretrdo, ga ponovno previdno segrejte in mu prilijte še nekoliko špirta. Ako pa je premehko, pridenite nekoliko smole. Z onjem je treba pri tem ravnati previdno, ker sta smola in špirit lahko vnetljiva. Zato delajte vse samo na žerjavici. Onesnaženo smrekovo smolo očistite takole: Raztopite jo na žerjavici. V drugo posodo nalijte nekoliko vode. Nad to posodo pogrnite redko suho cunjno in nanjo nalijte raztopljeno smolo. Strjeno čisto smolo morate nato posušiti.

Red v sadjarstvu. Na nedavnem zborovanju sadjarskih strokovnjakov je izjavil min. svet. Leopold med drugim, da namerava država podpreti avstrijsko sadjarstvo in uspešno tekmovalje avstrijskega sadja tudi s postavnimi odredbami. Država bo skušala znižati sadne vrste posebno pri jabolkih. V drevesnicah se bodo gojila samo drevesca onega sadja, ki je povpraševano na domačem in inozemskem trgu. Posebna skladišča bodo urejevala ponudbo in povpraševanje za sadjem. Izvozno sadje bo država nadzorovala.

Velikovški trg minulega tedna: Jajca 8—9, stare kokoši (par) 5.00, mlade 4.00, sirovo maslo 2.80, krompir 10—12, pšeniča (100 kg) 39.00, rž 29.00, oves 24.00, proso 23.00, ječmen 26.00, ajda 23.00 šilingov. Celovski živinski trg: Krave (kg žive teže) 80—95, krave za klanje 50—60, prašiči 1.50—1.60, plemenski 2.00—2.20 šil.

ZANIMIVOSTI

Jekleni možje. V New Yorku so nedavno predvajali jeklenega človeka, ki lahko vrši tajniške posle. Piše po narekovanju na stroj. V eni uri napiše do 2400 opominov. Stroj kuvertira in piše celo naslove, lepi znamke in oddaja pisma slugi. Kratko: jekleni stroj vrši neumorno in zvesto vse tajniške posle. V New Yorku obstoji že več pisarn, ki zaposlujejo tovrstne „moči“, ki delajo noč in dan brez vsakega obotavljanja. Medtem pa postopa tisoče brezposelnih pisarniških moči po mestnih ulicah.

V Avstraliji je v teh mesecih vroče in suho kot pri nas v juniju. Toplota je izvabila iz zemlje polno malih, svirajočih živalic, ki jih pri nas imenujemo — grile. Povsod jih je dovolj, v stanovanjih, uradnih prostorih, trgovinah. Vsako noč prirejajo v nevoljo hišnih prebivalcev svoje koncerte. Nedavno pa so se lotili grili celo radio-oddajne postaje v avstralskem mestu Melbourne in povzročili kratak stik električne napeljave. Trikrat v enem dnevu je moral napovedovalec avstralske radio-postaje oprostiti prekinitev oddaje z grili. Še celo med oddajo so mali muzikanti živahno tekmovali z godbeniki.

So vrabci koristni ali škodljivi? Ljudje o vrabcih niso enotnega naziranja. Vrtnarji in vrtnarice morajo zasejati dvojno količino semen, računajoč, da „pripada“ polovica semen nepovabljenim krilatim gostom. Veseli pa so rujavega ptičjega drobiža sadjarji. Znani angleški učenjak dr. Bradley je dalje časa opazoval počenje vrabca in vrabulje in je dognal, da sta požrla na uro okoli 40 gosenic. Ko se je družina v gnezdecu pomnožila, je bilo treba dnevno do 480 gosenic, to je tedensko nad 3000 škodljivcev. Vsevedeži hočejo sedaj primerjati v številkah, ali so vrabci škodljivi ali koristni. Menimo, da bodo dvonoži krilati to preizkušnjo dobro prestali.

Sneg kurijo! V nemškem mestu Hannover so jo mestni očetje pogruntali. Niso vedeli kam z obilnim snegom, ki ga jim je pošiljalo nebo v letošnji zimi dan za dnevom. Naročili so posebno topilnico, katero vozijo po ulicah. Posebne priprave pomelejo na ulicah ležeče snežne kupe na večji kup in jih nato dvignejo v nekaj lijak, kjer se sneg ob veliki vročini takoj stopi. — V Franciji so pred leti uvedli valjarje, v katerih notranjosti so lahko kurili. Vroči valjarji so stopili pod seboj ves sneg. Čim pa je pritisnil mraz, se je snežna voda spremila v ledenico, ki je bila seve še nevarnejša. Če se bo novi poizkus v Hannoveru posrečil, bodo nedvomno sneg kurili tudi po drugih mestih.

Žebli iz papirja. Nedavno se je nekemu inženjerju posrečilo izdelati papirnate žeblice in sicer na poseben način s pomočjo hidravlične stiskal-

nice. Poizkusi so pokazali, da ti žebli niso nič slabši od jeklenih. Lahko jih zabiješ kamorkoli, trdi so in upogljivi ter imajo še prednost, da ne rjavijo. Njihova cena je seve mnogo nižja od cene jeklenih žeblicev.

Foto-aparati stražijo otroke bogatih Amerikancev. Rop in umor otroka slavnega prekoceananskega letalca Lindbergha je povzročil med ameriškimi bogataši velik strah za njihove male. Strah se še veča, ker listi vedno spet poročajo o sličnih drznih ropih ameriških banditov. Drznih zločincev ni od njihovega počenjanja odvrgla niti grožnja s smrtno kaznijo. Kako stražijo sedaj bogataši svoje malčke? V otroški sobi je pritrjen neviden fotografski aparat. Čim se kdorkoli pojavi pri otroku, sproži aparat alarmni zvonček, ki prikliče otrokove varuhe.

Pijana dežela. V osrčju Kitajske leži dežela Kuei-Čau. Tod pridelujejo največ opija, ki je znano strupeno mamilo. Prebivalstvo seve tudi samo rado kadi opij. Dežela je zato znana po lenobi svojih prebivalcev. Tod vstajajo šele proti pol dne, uradi in trgovine so odprte samo par popoldanskih ur. Vlada skuša sedaj prebivalstvo ozdraviti od strašnega mamila. Ob osmi uri zjutraj budijo policisti ljudstvo iz postelj, po deželi hodijo skupine mladih mož, ki pridigajo o škodljivosti opija. Pridelovanje opija hoče vlada obdavčiti in zato odpraviti davek na riž. Prepovedano je kajenje cigaret na ulicah, ker se le prečesto v njih nahaja tobak pomešan z opijem. Tako upa vlada še s pomočjo katoliških misijonarjev zaspano in otrovano deželo vzbuditi k novemu življenju.

Kje je največ zdravnikov? Se boste čudili: v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije. Mesto šteje 250 tisoč prebivalcev in ima okroglo 800 zdravnikov. Na 330 prebivalcev pride po eden zdravnik. S tem številom Sofija prednjači pred ostalimi evropskimi mesti. V Berlinu pride en zdravnik na 420, na Dunaju na 600, v Bruslju na 700 prebivalcev. V drugih mestih je ta številka še višja.

Prah, ki zdravi jetiko. V splošnem prah pospešuje jetiko in jetično bolni se dobro zdravijo na čistem zraku. A obstoja prah, ki bolnim pljučam naravnost koristi: to je apneni prah. V krajih, kjer žgejo apno ali kjer so izrazita apnena tla, je manj pljučno-bolnih, kot v še tako sončnih in čistih krajih. Zato zdravniki jetično bolne radi pošiljajo v Egipt, kjer je zrak pomešan s sahariskim apnenim prahom, ali pa v kraje, kjer žgejo apno. Na načelu poapnenja pljučnih ran slonijo tudi moderna lečenja s pomočjo takozvanih „pnevmotoraksov“ i. dr.

Boj z orlom. Na Švedskem se je neki drvar vračal z dela domov. V rokah je imel žepno svetilko, s katero si je svetil po poti. Naenkrat začuti močan šum in nato močan udarec na glavo. Na tleh ležeč opazi drvar, da se ga je lotil velik ptič. Naglo zgrabi za dolgo vejo in udriha po ptiču, ki se venomer zaganja vanj. Končno ga zadene na gavo in ubije. Bil je orel, katerega razprostrta krila so merila cela dva metra. Tamšnje ljudstvo ne pomni, da bi se bil v njegovih krajih kedaj pojavil tak orel.

Mehka drva. Sodnik: „Kaj navajate, očka, v oprostimo, da ste Janeza naklestili z leseno gorjačo?“ — Očka: „Hm, da je bila gorjača iz mehkega lesa, fant pa trde kože, ker beseda ni zalegla.“

Vabilo.

POSOJILNICA ZA ŽUPNIJE: ŠKOFIČE, LOGA VAS, OTOK IN ŠT. III,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, vabi svoje člane na svoj

redni letni občni zbor

ki se vrši na Jožefovo dne 19. marca 1936 ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni v Škofičah št. 41.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo o delovanju posojilnice v minulem letu in odobritev računskega zaključka za leto 1935.
3. Poročilo o izvršeni reviziji v letu 1935.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bi bilo zbranih zadostno število članov, se občni zbor vrši pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom ter sklepa ob vsakem številu navzočih združnikov.

K obilni udeležbi vabi

19

Načelstvo.